

KULTURY RDZENNE AMERYK

MGR ANNA SŁUPIANEK

FENOMEN CHACO I JEGO WPŁYW NA ROZWÓJ PREKOLUMBIJSKIEJ KULTURY
PUEBLO W IX–XIII W. N.E.

Prekolumbijska kultura Pueblo rozwijała się na terenach Południowego Zachodu USA, a dokładniej w przyległych do siebie częściach stanów Utah, Kolorado, Arizona i Nowy Meksyk, nazwanym często regionem Four Corners. Początki tej kultury datowane są na ok. 1000/500 rok p.n.e. i rozwija się ona po dzień dzisiejszy, gdyż potomkowie starożytnych Pueblo mieszkają obecnie nad rzeką Rio Grande oraz w północnej Arizonie. Najbardziej dynamiczny rozwój prekolumbijskiej kultury Pueblo przypadł na okres około 850-1150 r. n.e. (tzw. okres Pueblo II). W tym czasie pojawiła się monumentalna architektura, której najbardziej spektakularnym, a zarazem najważniejszym elementem były tzw. Wielkie Domy. Były to duże, osady posiadające kilkaset pomieszczeń i w znaczym stopniu odbiegające od typowych, znanych do tej pory osad kultury Pueblo. Jako pierwsze pojawiają się one w Kanionie Chaco (płn.-zach. Nowy Meksyk), który od około 1020/1040 r. n.e. stał się centrum ceremonialnym, handlowym i politycznym dla społeczności Pueblo. W tym czasie z terenów Mezoameryki importowane były liczne przedmioty egzotyczne, jak pióra papug oraz miedziane dzwonki. Badacze wskazują na ważną rolę elit, jakie mogły zamieszkiwać Wielkie Domy w Kanionie Chaco, do których mogli należeć m.in. kapłani odpowiedzialni za odprawianie ceremonii gromadzących nawet tysiące osób. Wyjątkowość, jaką charakteryzował się Kanion Chaco, jako ważny ośrodek kultury Pueblo będący jednocześnie nośnikiem różnych idei, przejawiała się w ogromnych wpływach na inne tereny zamieszkiwane przez prekolumbijskie społeczności Pueblo.

Celem mojego referatu jest przybliżenie roli, jaką Kanion Chaco pełnił w społecznościach Pueblo, jak również zwrócenie uwagi na relacje jakie łączyły go, jako centrum ceremonialne i polityczne, z pozostałymi terenami zamieszkanymi przez prekolumbijską ludność Pueblo skupiając się głównie na regionie Mesa Verde

